

Sygn. akt III C 948/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2019 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Mariusz Solka

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2019 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Skarbu Państwa – (...) Zarządu (...) w Z.**

przeciwko pozwanemu **S. B. reprezentowany przez oddział zagranicznego przedsiębiorcy (...) Spółka Akcyjna Oddział w Polsce**

o zapłatę

orzeka:

1. zasądza od pozwanego **S. B. reprezentowany przez oddział zagranicznego przedsiębiorcy (...) Spółka Akcyjna Oddział w Polsce** na rzecz Skarbu Państwa - (...) Zarządu (...) w Z., **kwotę 170.681,75 (sto siedemdziesiąt tysięcy, sześćset osiemdziesiąt jeden tysięcy, siedemdziesiąt pięć) złotych** wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29 stycznia 2019 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego **S. B. reprezentowany przez oddział zagranicznego przedsiębiorcy (...) Spółka Akcyjna Oddział w Polsce** na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. nakazuje pobrać od pozwanego **S. B. reprezentowany przez oddział zagranicznego przedsiębiorcy (...) Spółka Akcyjna Oddział w Polsce** na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 8.535 (osiem tysięcy pięćset trzydzieści pięć) złotych tytułem zwrotu opłaty sądowej od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony.---

/-/ SSO Mariusz Solka

III C 948/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 02 kwietnia 2019 r. (data stempla pocztowego k.52) powód- Skarb Państwa- (...) Zarząd (...) w Z. wniósł o zasądzenie od pozwanego S. B. z siedzibą w S. reprezentowanego przez oddział zagraniczny przedsiębiorcy (...) Spółka Akcyjna Oddział w Polsce z siedzibą w W., kwoty 170.681,75 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty. Ponadto strona powodowa wniosła o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (pozew k.3-4).

W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał, że w dniu 17 września 2014 r. zawarł umowę nr (...) ze (...) S.A. z siedzibą w W. (Wykonawcą), na mocy której Wykonawca zobowiązał się do realizacji robót w ramach zadania „Budowa garnizonowej myjni pojazdów (...) W. wraz z zapleczem i infrastrukturą towarzyszącą” oraz usunięcia wszystkich wad występujących w wykonanych robotach w okresie rękojmi za wady fizyczne oraz w okresie gwarancji, a także serwisowania i konserwacji w pełnym zakresie w okresie gwarancji. Zgodnie z §5 ust. 1 Umowy, Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 10 % wynagrodzenia umownego brutto tj. w kwocie 568.989,18 zł w formie gwarancji bankowej. Powód oraz Wykonawca ustalili, że 30 % wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy jest przeznaczone na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady, zaś 70 % przeznacza się jako zabezpieczenie należytego wykonania umowy. Pozwany, na zlecenie Wykonawcy wystawił gwarancję nr (...) w dniu 12 września 2014 r. z terminem obowiązywania pierwotnie do 17 grudnia 2018 r. na maksymalną kwotę gwarancji 568.939,18 zł. Gwarancja była trzykrotnie aneksowana, a na mocy aneksu nr 3 termin jej obowiązywania ustalono ostatecznie do 31 stycznia 2019 r.

Z uwagi na niewywiązanie się przez Wykonawcę- (...) S.A. z obowiązków wynikających z Umowy oraz z uwagi na odmowę przez Wykonawcę zapłaty należnych kar umownych, powód skorzystał z zabezpieczenia ustanowionego w Gwarancji na wypadek niewywiązania się przez Wykonawcę z jego zobowiązań umownych.

Pismem z dnia 08 stycznia 2019 r. powód skierował do pozwanego żądanie zapłaty kwoty 170.681,75 zł, która to kwota odpowiadała zredukowanej aneksem nr 1 maksymalnej kwocie gwarancji. Pismem z dnia 23 stycznia 2019 r. pozwany odmówił zapłaty tłumacząc się niespełnieniem przez powoda warunków formalnych uruchomienia gwarancji, następnie w piśmie z dnia 14 lutego 2019 r. pozwany wskazał, że żądanie powoda z dnia 08 stycznia 2019 r. nie spełnia wymogów określonych w gwarancji oraz wskazał, że gwarancja wygasła 31 stycznia 2019 r. (uzasadnienie pozwu k.4-8).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 11 maja 2019 r. uwzględniono roszczenie powoda (nakaz zapłaty k.54).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu (sprzeciw k.60-62v).

W uzasadnieniu swojego stanowiska, pozwany zakwestionował roszczenie podnosząc, że klauzula identyfikacyjna zawarta w żądaniu zapłaty nie została sporządzona zgodnie z treścią gwarancji, co skutkowało odmową wypłaty. Pozwany podkreślił również, że pismo w sprawie odmowy wypłaty z gwarancji bankowej zostało doręczone do powoda w dniu 25 stycznia 2019 r., a powód zwrócił się do pozwanego o dodatkowe wyjaśnienie w sprawie odmowy wypłaty z gwarancji dopiero pismem datowanym na dzień 1 lutego 2019 r., a doręczonym do pozwanego w dniu 06 lutego 2019 r., czyli pismem sporządzonym po dacie wygaśnięcia gwarancji (uzasadnienie sprzeciwu k.60-62).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 września 2014 r. pomiędzy Skarbem Państwa (...) Zarządem (...) w Z. (jako Zamawiającym), a (...) S.A. z siedzibą w W. została zawarta umowa nr (...). Przedmiotem umowy było wykonanie robót budowlanych w ramach zadania „Budowa garnizonowej myjni pojazdów (...) W. wraz z zapleczem i infrastrukturą towarzyszącą”. Wykonawca na mocy umowy zobowiązał się w szczególności do: 1) realizacji robót budowlanych zgodnie z harmonogramem rzeczowo- finansowym stanowiącym załącznik do umowy; 2) udziału w czynnościach odbiorowych oraz czynnościach związanych z przekazaniem obiektu administratorowi; 3) wykonania pomiaru powykonawczego inwestycji i dokonania uzupełnienia mapy zasadniczej w Ośrodku (...) w (...) Zarządzie (...) w Z.; 4) uzyskania pozwolenia na użytkowanie wraz z uzyskaniem stosownych decyzji (m.in. Delegatury Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej, Wojskowego Dozoru Technicznego, Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej); 5) usunięcia wszelkich wad występujących w tym przedmiocie w okresie rękojmi za wady fizyczne oraz w okresie gwarancji; 6) serwisowania i konserwacji w pełnym zakresie w okresie gwarancji, zgodnie z kartą gwarancyjną będącą załącznikiem do umowy.

W § 5 umowy ustalono, że Wykonawca do dnia podpisania umowy wniesie zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 10 % wynagrodzenia umownego brutto za przedmiot umowy tj. w kwocie 568 939,18 zł w formie gwarancji bankowej. Strony ustaliły, że 30 % wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy jest przeznaczone na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady, zaś 70 % przeznacza się jako zabezpieczenie należytego wykonania umowy. Na mocy § 6 ust. 1 Wykonawca udzielił Zamawiającemu gwarancji na przedmiot umowy na okres trzech lat licząc od daty jego odbioru końcowego.

Termin usunięcia wad/usterek ustalono na 10 dni kalendarzowych, od daty otrzymania zawiadomienia przez Wykonawcę (§ 6 ust. 5 umowy- k.11v, §3 ust. 2 karty gwarancyjnej- k.18).

Określona w § 3 wartość kontraktu opiewała na kwotę 4 625 521,78 zł (umowa nr (...) k.10-14, załączniki do umowy k.15-18).

Na mocy § 2 ust.4 ustalono termin realizacji przedmiotu umowy na dzień 20.11.2015 roku w tym: a) zakończenie robót wraz z uruchomieniem i rozruchem urządzeń, niezbędnym przeszkoleniem użytkownika - do dnia 20.08.2015 r., b) uzyskanie pozwolenia na użytkowanie, zgłoszenie gotowości do odbioru końcowego - do dnia 20.10.2015 r., c) przekazanie obiektu administratorowi - do dnia 21.11.2015 r.

W dniu 12 września 2014 r. pozwany (zwany także gwarantem albo Bankiem) wystawił gwarancję nr (...) na kwotę 568.939,18 zł. W gwarancji, gwarant w związku z umową zawartą pomiędzy Zamawiającym (Skarbem Państwa- (...) Zarządem (...) w Z.) a Wykonawcą ((...) S.A. z siedzibą w W.) gwarantował nieodwołalnie i bezwarunkowo zapłacić kwotę na rzecz Zamawiającego na jego pierwsze pisemne żądanie zawierające oświadczenie, że Wykonawca nie wykonał lub niewłaściwie wykonał zobowiązania wynikające z Umowy, w wymiarze i w zakresie, w jakim Wykonawca nie wywiąże się ze wszystkich lub z części swoich obowiązków wynikających z Umowy. W celu identyfikacji pisemne żądanie musiało być przedstawione z poświadczeniem banku powoda lub notariusza, który potwierdzi, że podpisy złożone na żądaniu zapłaty należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu powoda (gwarancja k.23).

Przedmiotowa gwarancja była trzykrotnie aneksowana, a na mocy aneksu nr 3 przedłużono ważność gwarancji do 31 stycznia 2019 r. (aneksy do gwarancji należytego wykonania umowy oraz odpowiedzialności z tytułu rękojmi k.24-26)

Na mocy aneksu nr 2 do umowy nr (...) postanowiono, że przekazanie obiektu administratorowi nastąpi do dnia 11.12.2015 r. (aneks nr 2 do umowy nr (...) z dnia 17.09.2014 r.- k.21).

Przedmiot umowy przez Wykonawcę- (...) S.A. został wykonany w sposób wadliwy oraz nie zostały usunięte w terminie wady i usterki stwierdzone w trakcie przeglądów gwarancyjnych (protokół komisyjnego przeglądu gwarancyjnego inwestycji obiektu budowlanego z dnia 22.11.2018 r. - k.39-40, protokół komisyjnego odbioru gwarancyjnego inwestycji obiektu budowlanego z dnia 18.01.2019 r. – k.41-43).

Pismem z dnia 08 stycznia 2019 r. powód skierował do gwaranta-pozwanego wezwanie do zapłaty kwoty 170.681,75 zł tytułem udzielonej gwarancji na realizację robót budowlanych firmie (...) S.A. z W. na rzecz Beneficjenta zamówienia „Budowa garnizonowej myjni pojazdów (...) W. wraz z zapleczem i infrastrukturą towarzyszącą”. Do przedmiotowego pisma zostało dołączone poświadczenie Narodowego Banku Polskiego Oddział Okręgowy w Z., że podpis złożony na wezwaniu jest zgodny z podpisem złożonym na karcie wzorów podpisów przez osobę upoważnioną do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych w imieniu (...) Zarządu (...) w Z. w zakresie związanym z prowadzeniem rachunku bankowego. Załącznik do wezwania stanowiło również oświadczenie, że Wykonawca niewłaściwie wykonał zobowiązanie wynikające z umowy nr (...). Niniejsze wezwanie wraz z poświadczeniem oraz oświadczeniem o niewłaściwym wykonaniu robót zostało doręczone do pozwanego w dniu 14 stycznia 2019 r. (wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru – k.27-28, poświadczenie Narodowego Banku Polskiego- k.29, oświadczenie o niewłaściwym wykonaniu robót – k.30).

Pismem z dnia 23 stycznia 2019 r. pozwany odmówił wypłaty z tytułu gwarancji wskazując, że wezwanie do zapłaty złożone w przedłożonej przez powoda formie nie spełnia wymogów formalnych określonych w treści gwarancji (pismo z dnia 23 stycznia 2019 r.-k.31).

Z uwagi na negatywną odpowiedź banku, powód skierował w dniu 01 lutego 2019 r. pismo (doręczone pozwanemu w dniu 06 lutego 2019 r.), w którym podtrzymał żądanie zapłaty kwoty 170.681,75 zł, jednocześnie wzywając pozwanego do sprecyzowania niezgodności wymogów formalnych wezwania określonych w treści gwarancji (pismo z dnia 01 lutego 2019 r. k.32, potwierdzenie odbioru k.33).

Pismem z dnia 14 lutego 2019 r. pozwany odmówił wypłaty z tytułu gwarancji wskazując, że żądanie zapłaty z dnia 08 stycznia 2019 r. nie spełniało wymogów formalnych określonych w treści gwarancji. Pozwany wskazał, że zgodnie z treścią gwarancji żądanie zapłaty musi zawierać oświadczenie, że Wykonawca nie wykonał lub niewłaściwie wykonał zobowiązania wynikające z Umowy oraz musi być przedstawione Bankowi z poświadczeniem banku powoda lub notariusza, który powinien potwierdzić, że podpis pod żądaniem zapłaty został złożony przez osobę uprawnioną do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu powoda. Jednocześnie pozwany poinformował, że termin ważności gwarancji upłynął w dniu 31 stycznia 2019 r., w związku z czym gwarancja wygasła (pismo z dnia 14 lutego 2019 r.-k.34).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych dowodów, które ocenił jako wiarygodne.

Podstawą wszelkich ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie stanowiły dokumenty przedłożone przez powoda i zgromadzone w aktach sprawy, którym Sąd dał wiarę ponieważ nie były kwestionowane przez pozwanego co do ich prawdziwości i autentyczności, a w wypadku kserokopii – co do ich zgodności z oryginałem.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zgodnie z dyspozycją art. 148¹ § 1 k.p.c. Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uznając – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Sąd Okręgowy uznał, że złożone przez stronę powodową dokumenty oraz wyjaśnienia stron zawarte w dalszych pismach procesowych stanowią dostateczny materiał dla rozstrzygnięcia sprawy. Strony nie wnosiły o przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków, przy tym nie zachodziła przeszkoda w wydaniu wyroku na posiedzeniu niejawnym wskazana w § 3 powoływanej normy, bowiem żadna ze stron nie żądała przeprowadzenia rozprawy. Co do zasady stan faktyczny nie był sporny, sporna była jedynie zasada odpowiedzialności pozwanego wynikająca z odmiennej oceny prawnej stanu faktycznego prezentowanego przez strony. W konsekwencji tutejszy Sąd rozstrzygnął sprawę wyrokiem wydanym na posiedzeniu niejawnym.

Powództwo jako uzasadnione, podlegało uwzględnieniu w całości.

W niniejszej sprawie pozwany wystawił na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. gwarancję bankową, na mocy której pozwany (...) S.A. występował jako gwarant, a powód jako beneficjent gwarancji. Celem wystawienia powyższego dokumentu było zabezpieczenie roszczeń wynikających z umowy nr (...) zawartej pomiędzy Skarbem Państwa (...) Zarządem (...) w Z. (jako Zamawiającym) a (...) S.A. na wykonanie robót budowlanych w ramach zadania „Budowa garnizonowej myjni pojazdów (...) W. wraz z zapleczem i infrastrukturą towarzyszącą”. Już z samej treści stosunku prawnego (Umowy nr (...)) wynikał obowiązek zapewnienia Zamawiającemu przez Wykonawcę zabezpieczenia roszczeń w formie gwarancji.

Gwarancja bankowa jest zabezpieczeniem stosowanym przez banki, z reguły odnosi się ona do ryzyka niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania.

Definicję gwarancji bankowej zawiera art. 81 ust.1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, który stanowi, że gwarancją bankową jest jednostronne zobowiązanie banku- gwaranta, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączy do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji - bezpośrednio albo za pośrednictwem innego banku. Przepis art. 81 ust. 2 Prawa bankowego stanowi zaś, że udzielenie i potwierdzenie gwarancji bankowej następuje na piśmie pod rygorem nieważności.

Z art. 81 ust. 1 Prawa bankowego nie wynika, czy udzielenie gwarancji bankowej następuje w wyniku zawarcia umowy pomiędzy bankiem a beneficjentem, czy też jednostronnej czynności prawnej. Zgodnie z dominującym w doktrynie i judykaturze poglądem – gwarancja bankowa jest umową zawieraną pomiędzy bankiem (gwarantem) a uprawnionym z gwarancji (beneficjentem) (orz. SN: z dnia 16.04.1993 r., III CZP 16/93, OSNC 1993/10/166, z dnia 20.12.1996 r., I CKU 30/96, LEX nr 095807, z dnia 20.09.2013 r., II CSK 670/12, OSNC 2014/5/53). Zawarcie umowy gwarancji następuje poprzez dorozumianą akceptację przez beneficjenta gwarancji listu gwarancyjnego z chwilą jego otrzymania, a najpóźniej z momentem wystosowania przez beneficjenta żądania zapłaty sumy gwarancyjnej (tak Sąd Apelacyjny w Białymstoku z dnia 06.02.2013 r., I ACa 751/12, LEX nr 1289362).

Przepis art. 81 Prawa bankowego nie reguluje stosunku prawnego gwarancji bankowej w sposób wyczerpujący. Wobec tego strony stosunku prawnego gwarancji mogą ukształtować jego treść według swego uznania – w sposób odpowiadający ich interesom – byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości stosunku, ustawie lub zasadom współżycia społecznego (art. 353¹ k.c.). Swoboda kontraktowania obejmuje także możliwość kreowania czynności abstrakcyjnych, niezależnych od istniejącego stosunku prawnego. W odniesieniu do gwarancji oznacza to, że w ramach swobody umów strony mogą ukształtować umowę gwarancji bankowej jako umowę o charakterze kauzalnym bądź abstrakcyjnym. Wykształcona w praktyce obrotu gospodarczego gwarancja samoistna, nazywana tak w piśmiennictwie fachowym w celu wyraźnego odróżnienia jej od pozostałych rodzajów gwarancji (choćby od gwarancji przy sprzedaży, przy umowie o dzieło lub umowie o roboty budowlane) oraz od wszystkich innych postaci rękojmi, a także sposobów umacniania nienaruszalności i wykonalności zobowiązań, została ukształtowana jako gwarancja nieodwołalna, bezwarunkowa, płatna na pierwsze żądanie, a więc jako umowa stabilna, pozbawiona ryzyka kontraktowego, nie pozwalająca na uzależnienie odpowiedzialności gwaranta od jakiegokolwiek zdarzenia przyszłego i niepewnego oraz zapewniająca wypłatę umówionej sumy od razu, bezzwłocznie po wezwaniu przez gwarantariusza (beneficjenta). Podstawową cechą charakterystyczną gwarancji samoistnej pozostaje samodzielność zobowiązania gwaranta oraz oderwanie tego zobowiązania od stosunku podstawowego, będącego przyczyną udzielenia gwarancji. Zobowiązanie gwaranta jest więc abstrakcyjne w stosunku do gwarantariusza i niezależnie od relacji zachodzących między gwarantem a zleceniodawcą oraz między zleceniodawcą a gwarantariuszem (orz. SN z 16.04.1996 r., II CRN 38/96, OSNC 1996/9/122).

Umowa gwarancji bankowej opatrzona klauzulami „nieodwołalnie i bezwarunkowo” oraz „na pierwsze żądanie” jest umową samodzielną, nieakcesoryjną i nadto abstrakcyjną. Bank udzielający gwarancji opatrzonej takimi klauzulami nie może skutecznie powoływać się – w celu wyłączenia lub ograniczenia przyjętego na siebie obowiązku zapłaty na zarzuty wynikające ze stosunku podstawowego, w związku z którym gwarancja została wystawiona. Klauzula „na pierwsze żądanie” oznacza zaostrzenie odpowiedzialności gwaranta, ponieważ obciążający go obowiązek zapłaty powstaje z chwilą powiadomienia go o niewykonaniu świadczenia przez dłużnika. „Bezwarunkowy” charakter odpowiedzialności gwaranta wyłącza możliwość uzależnienia jej od warunku. Uprawnienie beneficjenta gwarancji „bezwarunkowej” i „na pierwsze żądanie” realizuje się w żądaniu zapłaty sumy gwarancyjnej ze wskazaniem, że okoliczność uprawniająca do takiego żądania wystąpiła, bez konieczności spełnienia dodatkowych przesłanek, w szczególności przedstawiania określonych dowodów (dokumentów). Istotą „nieodwołalności” gwarancji jest jej trwałość skutkująca stabilizacją stosunku gwarancji od momentu zawarcia umowy do chwili upływu terminu jej ważności. Umowa gwarancji bankowej opatrzona wskazanymi klauzulami kreuje abstrakcyjne zobowiązanie banku wobec beneficjenta, niezależne od stosunków wewnętrznych łączących bank z dłużnikiem oraz dłużnika z wierzycielem

(vide orz. SN z 16.04.1993 r., III CZP 16/93, OSNC 1993/10/166, Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 21.08.2013 r., VI ACa 1661/12, LEX nr 1386280, Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 03.03.2015 r., I ACa 1287/14, LEX nr 1682912).

W niniejszej sprawie strona pozwana udzieliła gwarancji bankowej (jako czynności prawnej jednostronnej) w dniu 12 września 2014 r., a w dokumencie gwarancji zostały określone zarówno warunki materialnoprawne, pod jakimi gwarancja została udzielona (w tym wiarytelność zabezpieczona gwarancją, kwota gwarancji, okres jej obowiązywania), jak i warunki formalne zapłaty tj. forma zgłoszenia żądania zapłaty, elementy wymagane dla tego żądania. Gwarancja zabezpieczała wykonanie wskazanego dokładnie zobowiązania osoby trzeciej wobec beneficjenta gwarancji, a jej kwota maksymalna wynosiła 568.939,18 zł. Na mocy aneksu nr 3 określono termin ważności gwarancji do 31 stycznia 2019 r.

Główną osią sporu w niniejszej sprawie było spełnienie warunków formalnych zgłoszenia żądania zapłaty przez beneficjenta gwarancji. W treści gwarancji wywiedziono, że: „W celu identyfikacji Wasze pisemne żądanie musi być przedstawione z poświadczeniem Waszego banku lub notariusza, który stwierdzi, że podpisy złożone na żądaniu zapłaty należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w Waszym imieniu”.

Oceniając na tym tyle żądanie wypłaty z gwarancji zawarte w piśmie z dnia 08 stycznia 2019 r. należy uznać je za prawidłowe i skuteczne. Spełniało one wymagane warunki formalne niezbędne do dokonania wypłaty tj. wskazywało kwotę roszczenia, numer rachunku bankowego, na który należy wpłacić żadaną kwotę. Ponadto do wezwania z dnia 08 stycznia 2019 r. zostało dołączone oświadczenie o niewłaściwym wykonaniu zobowiązania przez Wykonawcę. Dodatkowo Narodowy (...) Oddział (...) w Z. poświadczył, że „ podpis złożony na Wezwaniu do zapłaty z dnia 08 stycznia 2019 r. jest zgody z podpisem złożonym na karcie wzorów podpisów przez osobę upoważnioną do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych w imieniu (...) Zarządu (...) w Z. w zakresie związanym z prowadzeniem rachunku bankowego”.

Zdaniem tutejszego Sądu odmowa wypłaty kwoty z tytułu gwarancji nie miała żadnych uzasadnionych podstaw prawnych. W pierwszej kolejności wskazać należy, że gwarancja nie nakładała na powoda obowiązku dołączenia dokumentów potwierdzających zasadność bądź wymagalność żądanej kwoty, jej wysokości. Powód (Beneficjent) nie był też zobowiązany do wskazania, na czym polegało niewykonanie lub nienależyte wykonanie Umowy nr (...) - stosunku podstawowego. Skoro więc Beneficjent nie musiał wskazywać, na czym polegało niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązań z Umowy przez Wykonawcę ani uzasadniać wysokości żądanej kwoty, zarzuty pozwanego formułowane co do żądania zapłaty nie mogły odnieść zamierzonego skutku. Uchylenie się przez pozwanego Bank od spełnienia obowiązku zapłaty sumy gwarancyjnej nie znajduje żadnego uzasadnienia.

Również zarzut pozwanego dotyczący niezgodności klauzuli identyfikacyjnej zawartej w żądaniu z treścią gwarancji okazał się bezzasadny. Wskazać należy, że pozwany w treści swej jednostronnej czynności prawnej (gwarancji) należytego wykonania umowy oraz odpowiedzialności z tytułu rękojmi nr (...) przyjął, że to bank beneficjenta ma potwierdzić złożone na żądaniu podpisy, jako należące do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu beneficjenta gwarancji. Innymi zatem słowy, sprawdzenie podpisów miało być dokonane przez bank beneficjenta (a nie przez samego pozwanego – gwaranta). Pełnomocnictwo wynika z konkretnego dokumentu, który nie jest powszechnie dostępny (odmiennie ma się rzecz w przypadku reprezentacji ustawowej i sprawdzanie danych w KRS), a zatem pozwany przyjął, że to to bank beneficjenta sprawdza czy osoby podpisane na żądaniu zapłaty należą do osób uprawnionych wskazanych w dokumencie gwarancji- czy legitymują się właściwym pełnomocnictwem. Oczywistym celem klauzuli identyfikacyjnej do treści umowy gwarancji, było zabezpieczenie podmiotu zobowiązanego do wypłaty sumy gwarancyjnej przed płatnością na żądanie osoby nieumocowanej w strukturach beneficjenta gwarancji. Podkreślić należy, iż w dokumencie gwarancji wskazano, iż poświadczenie podpisów winno być złożone z poświadczeniem banku lub notariusza. Pozwana przy tym pozostawiła powodowi wybór w zakresie podmiotu, który miał dokonać poświadczenia żądania.

Przy takim ujęciu procesu weryfikacji podpisów na dokumencie żądania wypłaty kwoty z gwarancji nie było podstaw do odmowy wypłaty ww. kwoty. Po pierwsze, pozwany sam przyjął, że stosowna weryfikacja podpisów

następuje poprzez bank beneficjenta. Jest to o tyle zrozumiałe, że banki w obrocie gospodarczym występują jako podmioty o najwyższym stopniu profesjonalizmu i zapewniające bezpieczeństwo tegoż obrotu (również w kontaktach międzybankowych). Podkreślić nadto należy, iż pozwana jako podmiot czynnie działający na polskim rynku bankowym, musiała zdawać sobie sprawę, że banki posiadają wzory podpisów osób uprawnionych do składania dyspozycji dotyczących prowadzonego rachunku bankowego (co de facto utożsamiane pośrednio jest właśnie z możliwością zaciągania zobowiązań majątkowych). Mając zatem na względzie cel umowy gwarancji, okoliczności sprawy oraz stan wiedzy pozwanej w zakresie funkcjonowania systemu bankowego w Polsce, należy się zgodzić z twierdzeniami powoda, iż żądanie „potwierdzenia podpisów na żądaniu zapłaty należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w Waszym imieniu” przez „Wasz bank”, musi być rozumiane w sposób racjonalny i jednocześnie funkcjonalny a mianowicie, iż chodzi o osoby uprawnione do składania oświadczeń woli dotyczących prowadzonej przez bank działalności bankowej i świadczenia usług bankowych. W przeciwnym wypadku wprowadzenie takowej przesłanki jako warunku wypłaty sumy gwarancyjnej, byłoby pozbawione jakiegokolwiek sensu normatywnego i logicznego.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 października 2014 r. wydanego w sprawie I CSK 320/14 wyraził pogląd, że zgodnie z art. 65 § 1 k.c., oprócz kontekstu językowego, przy interpretacji oświadczenia woli powinno się brać pod uwagę także okoliczności złożenia oświadczenia woli, obejmujące doświadczenie stron w zakresie udziału w tego rodzaju stosunkach prawnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 lipca 1975 r., III CRN 160/75, OSPiKA 1977, Nr 1, poz. 6), ich status, przebieg negocjacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z 3 września 1998 r., I CKN 815/97, OSNC 1999, Nr 2, poz. 38). Z art. 65 § 2 k.c. wynika także nakaz kierowania się przy wykładni umowy jej celem, co z resztą odnosi się do wszelkich oświadczeń woli składanych innej osobie (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 11 września 1997 r., III CZP 39/97, OSNC 1997, Nr 12, poz. 191). Chodzi przy tym o cel zamierzony przez jedną ze stron, który był znany drugiej z nich, niekoniecznie uzgodniony. Wątpliwości interpretacyjne, które nie dadzą się usunąć w drodze ogólnych dyrektyw wykładni oświadczeń woli, powinny być rozstrzygnięte na niekorzyść strony, która zredagowała tekst wywołujący te wątpliwości. Ta strona umowy powinna ponieść ryzyko nie dających się usunąć, w drodze ogólnych dyrektyw interpretacji oświadczenia woli, niejasności tekstu, który sformułowała.

W kontekście powyższego podkreślenia wymaga, że Narodowy Bank Polski jest podmiotem prowadzącym na rzecz Skarbu Państwa – (...) Zarządu (...) w Z. rachunek bankowy, zatem, w ocenie Sądu Okręgowego mógł on wystawić jedynie poświadczenie zgodności podpisów złożonych na wezwaniu do zapłaty kierowanym do pozwanego z posiadaną przez siebie kartą podpisów złożonych przez osoby uprawnione do składania w imieniu beneficjenta gwarancji, oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych związanych z prowadzeniem rachunku bankowego. Przeciwna konkluzja byłaby sprzeczna z zasadami logicznego rozumowania. Skoro bowiem pozwany zawarł w umowie gwarancji wymóg złożenia wezwania do zapłaty za pośrednictwem banku prowadzącego dla powoda rachunek bankowy z jednoczesnym poświadczeniem przez ten bank, złożonych na korespondencji kierowanej do pozwanego, podpisów jako należących do osób upoważnionych do składania oświadczeń woli w imieniu beneficjenta, nie mógł żądać w ten sposób dokonania przez NBP czynności, do dokonania których uprawniony jest notariuszowi (art. 79 prawa o notariacie). Wobec tego pozwany niezasadnie twierdzi, że wolą stron było poświadczenie przez NBP, że osobą składającą podpis na żądaniu zapłaty będzie osoba upoważniona do reprezentacji (...) we wszystkich sprawach, nie zaś w sprawach związanych z rachunkiem bankowym. Bank mógł poświadczyć podpisy osób uprawnionych do reprezentowania powoda tylko w zakresie związanym z prowadzeniem rachunku bankowego, ponieważ dysponuje danymi umożliwiającymi takie poświadczenie (porównaj także wyrok SA w Warszawie z dnia 14 grudnia 2018 roku VI ACa 1103/17).

Całkowicie bezzasadny i pozbawiony podstawy prawnej okazał się również zarzut pozwanego wskazujący, że oświadczenie Powoda o niewykonaniu zobowiązania wynikającego z Umowy nr (...) zostało zawarte w odrębnym od żądania dokumencie i bez poświadczenia ze strony banku Powoda. W świetle art. 78 § 1 k.c. sama objętość "dokumentu" nie może mieć znaczenia. Może on składać się z kilku części (stron) o różnej szacie redakcyjnej. Istotna jest przy tym sama relacja takiego dokumentu do umieszczonego w nim oświadczenia woli. Można mówić o tzw. dokumencie zintegrowanym, jeżeli składa się on z kilku części (stron), lecz zawiera to samo oświadczenie

woli pochodzące od określonego podmiotu. Rzecz jasna, o takiej integracji nie przesądzają jeszcze elementy natury technicznej (np. sposób fizycznego połączenia części dokumentu), lecz czynnik natury merytorycznej, tj. sama treść dokumentu wyrażająca objęte nim oświadczenie woli i wskazująca na sposób powiązania poszczególnych części dokumentu jako całości. Integralny pod względem treści oświadczenia woli dokument może być podpisany wówczas jako całość i podpis na takim dokumencie (pod treścią złożonego oświadczenia woli) może oznaczać zachowanie formy pisemnej tego oświadczenia woli w rozumieniu art. 78 § 1 k.c. (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2012 r. I CSK 373/11, LEX nr 1129074).

Nie można także podzielić twierdzeń pozwanego dotyczących wygaśnięcia przedmiotowej gwarancji bankowej. Jak już wskazano, w dniu 8 stycznia 2019 r., a więc w terminie ważności gwarancji zostało doręczone pozwanemu prawidłowe żądanie Beneficjenta zapłaty sumy gwarancyjnej, a przeciwne stanowisko Banku było niezasadne z przyczyn opisanych powyżej. W rezultacie twierdzenia Banku o wygaśnięciu przedmiotowej gwarancji bankowej należy uznać za bezpodstawne, bowiem żądanie zapłaty sumy gwarancyjnej, spełniające wszystkie wymogi formalne, zostało doręczone pozwanemu w dniu 14.01.2019 roku (k.27-28) a więc w czasie obowiązywania gwarancji (do dnia 31 stycznia 2019 rok).

Mając powyższe na względzie, żądanie powoda w całości podlegało uwzględnieniu o czym Sąd orzekł w punkcie 1 wyroku.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie odsetek uzasadnia treść przepisu art. 481 k.c. Zgodnie z gwarancją, gwarant zobowiązał się zapłacić należną kwotę nie później niż 14 dni po otrzymaniu pisemnego wezwania. Zgłoszenie żądanie zapłaty z gwarancji zostało doręczone do pozwanego w dniu 14 stycznia 2019 r. (potwierdzenie odbioru k.28), a zatem od 29 stycznia 2019 r. pozwany pozostawał w opóźnieniu z wypłatą kwoty gwarancyjnej, co uzasadnia zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od tego dnia do dnia zapłaty.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 §1 kpc w związku z art. 99 kpc i § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800). Powyższe skutkowało zasądzeniem od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwoty 5 400 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, o czym orzeczono w punkcie 2 wyroku.

Zgodnie z treścią art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Mając zatem na uwadze, że powód nie miał obowiązku uiścić opłaty od pozwu w niniejszej sprawie, a wygrał proces w całości, Sąd postanowił obciążyć pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz Skarbu Państwa (w zakresie opłaty sądowej w kwocie 8.525 złotych od uiszczenia której Skarb Państwa był ustawowo zwolniony), o czym orzeczono jak w punkcie 3 wyroku.

Mając powyższe na względzie, Sąd orzekł jak w wyroku.---

/-/ Sędzia SO Mariusz Solka

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)